

Skaidrojums valsts budžeta finanšu bilancei

Vispārējie principi

Valsts budžeta finanšu bilance (turpmāk - finanšu bilance) ir pārskats par valsts finansiālo darbību, kas parāda valsts finanšu aktīvus un saistības, to pārmaiņas pārskata periodā, kā arī valsts budžeta finanšu darbības rezultātu.

Finanšu bilance ir sagatavota atbilstoši likumam "Par grāmatvedību", likumam "Par budžetu un finanšu vadību" un normatīvajos aktos grāmatvedības jomā noteiktajam.

Valsts budžeta finanšu grāmatvedības uzskaitē kārtota apstiprinātajos grāmatvedības kontos atbilstoši Valsts kases 2004.gada 29.decembra kārtībā Nr.2 "Valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības kontu atvēršana un slēgšana Valsts kasē" un Valsts kases 2005.gada 26.aprīļa "Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības politika" Nr.7 noteiktajam.

2005.gadā grāmatvedības uzskaitē un valsts budžeta finanšu bilances sagatavošanā pielietots uzkrāšanas princips.

Finanšu bilance sagatavota, pamatojoties uz vēsturisko cenu principu, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus, kuri novērtēti patiesajā vērtībā.

Valsts budžeta finanšu bilancē par vērtības mēru lietota Latvijas Republikas naudas vienība lats (Ls). Valsts budžeta finanšu bilance ietver finanšu aktīvus un saistības uz 2005.gada 31.decembri, kā arī sniedz salīdzinošos datus uz 2004.gada 31.decembri.

Uzskaitē un novērtēšana

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

2005.gada finanšu bilance sagatavota, nodalot aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas. Par ilgtermiņa aktīviem atzīti aktīvi, kuru lietošana plānota ilgāk kā vienu gadu vai apmaksā paredzēta vēlāk kā pēc viena gada no bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi, kuru pielietošana vai apmaksā paredzēta gada laikā no bilances datuma.

Par ilgtermiņa saistībām atzītas saistības, kuru atmaksā paredzēta vēlāk kā pēc viena gada no bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības, kuru atmaksā paredzēta viena gada laikā no bilances datuma.

Debitoru uzskaitē

Saskaņā ar pašreizējo uzskaites politiku šajā postenī uzrāda valsts budžeta pārņemto AS Latvijas Gāzes parādu, kā arī no AS "Latvijas Krājbanka" un AS "SEB Latvijas Unibanka" pārņemtās valsts budžeta prasības, atsevišķi nodalot īstermiņa un ilgtermiņa daļu.

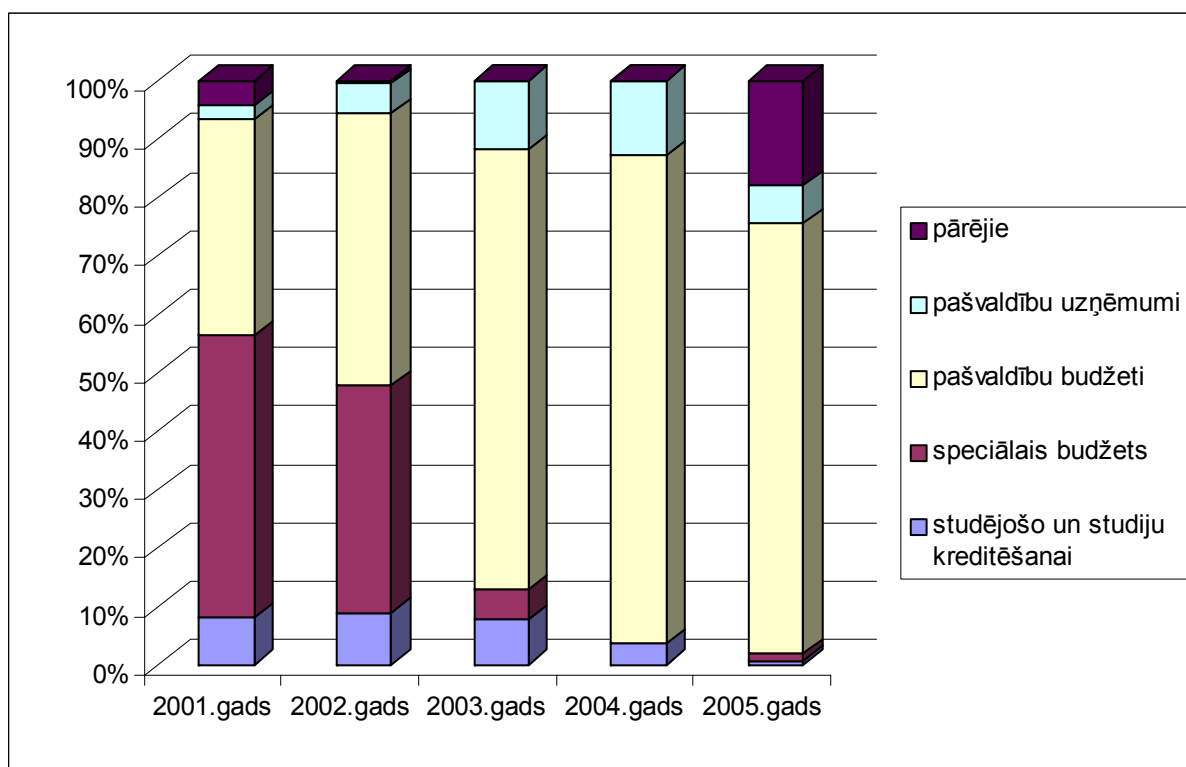
Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana

Valsts budžeta finanšu bilancē iekļauti izsniegtie valsts budžeta aizdevumi valsts un pašvaldību budžetiem un kapitālsabiedrībām.

Izsniegto aizdevumu īstermiņa un ilgtermiņa daļas bilancē nodalītas un uzrādītas atsevišķi. Visiem valsts budžeta aizdevumiem Valsts kase analizē riskus un nosaka atbilstošus uzkrājumus to vērtības samazinājumam un iespējamajiem zaudējumiem. Valsts budžeta finanšu bilancē aizdevumi uzrādīti to atgūstamajā vērtībā, ņemot vērā uzkrājumus iespējamajiem zaudējumiem.

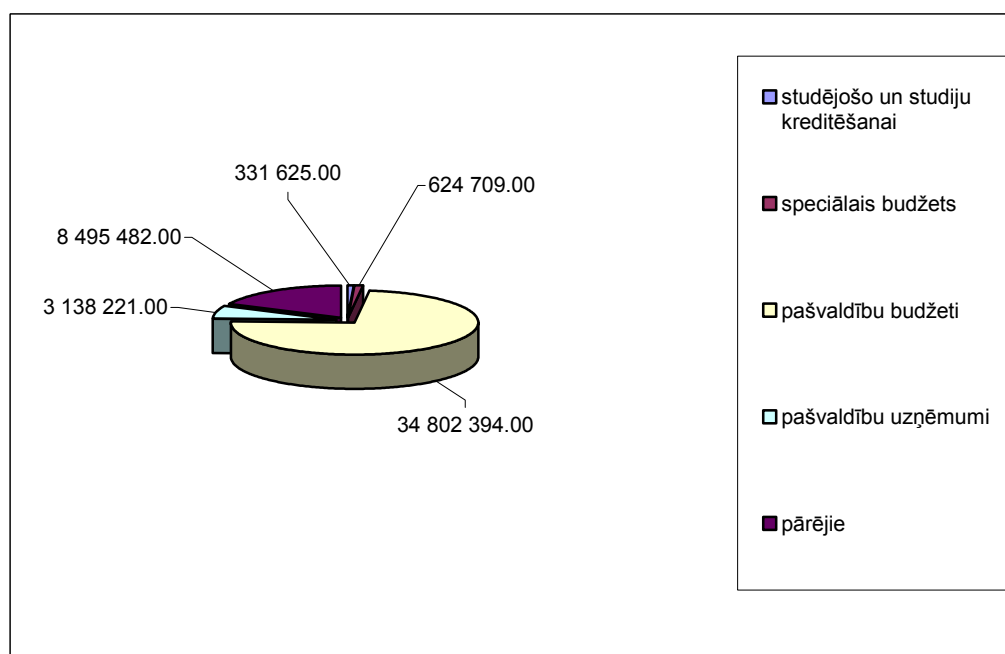
Procentu ieņēmumi par izsniegtajiem aizdevumiem atzīti saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Valsts budžeta aizdevumus ik gadu izsniedz saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu. Valsts budžeta aizdevumu struktūra pa gadiem ir mainījusies (sk.1.attēlu) – 2001.gadā vislielākais valsts budžeta aizdevumu apjoms bija izsniegts speciālajam budžetam, kas skaidrojams ar to, ka tolaik tika realizēti tādi liela apjoma projekti kā Pasaules Bankas Labklājības reformas projekts, Veselības aprūpes reformas projekts u.c. Savukārt, sākot ar 2003.gadu, visvairāk valsts budžeta aizdevumi izsniegti Latvijas pašvaldībām.

1.attēls Izsniegtie valsts budžeta aizdevumi

2005.gadā aizdevumi no valsts budžeta līdzekļiem piešķirti 47 392 431 latu apmērā (sk.2.attēlu).

2.attēls Valsts budžeta izmaksātie aizdevumi pa saņēmējiem 2005.gadā

Procentuāli vislielāko daļu no izsniegtajiem valsts budžeta aizdevumiem veido valsts budžeta aizdevumi pašvaldībām. Kārtību, kādā pašvaldības var aizņemties, nosaka 2002.gada 17.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.543 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem". Pašvaldības var ņemt aizņēmumus Latvijā vai ārvalstīs, izlaižot

vērtspapīrus vai noslēdzot aizņēmuma līgumu. Gadskārtējais valsts budžeta likums nosaka pašvaldību aizņēmumu un galvojumu saistību kopējo pieļaujamo palielinājumu (Likumā "Par valsts budžetu 2005.gadam" noteikts pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kopējais pieļaujамais palielinājums – 43 283 918 latu apmērā, t.sk. aizņēmumu kopējais palielinājums – 29 283 918 latu).

Noguldījumu uzskaitē

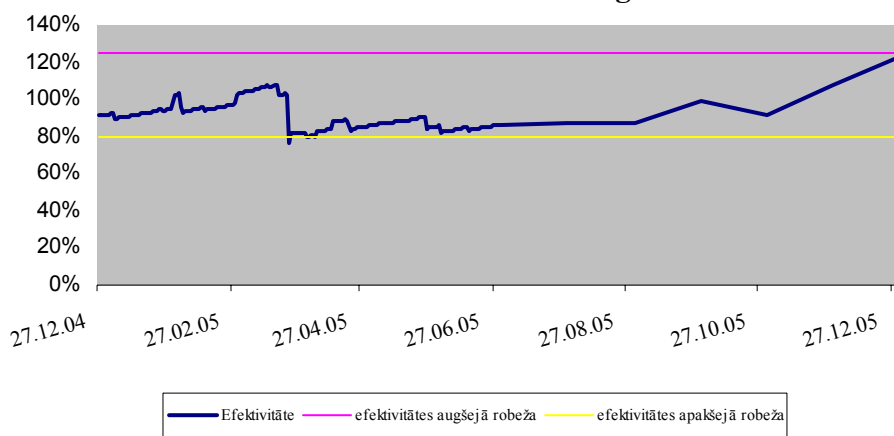
Noguldījumu sastāvā ietverti uz laiku brīvo līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā un citās kredītiestādēs, atsevišķi nodalot īstermiņa un ilgtermiņa noguldījumus. Noguldījumu procentu ieņēmumi uzskaitīti pēc uzkrāšanas principa.

Atvasināto finanšu instrumentu novērtēšana

2005.gada aprīlī procentu likmju vidējais svērtais periods pārsniedza Latvijas valsts parāda vadības stratēģijā noteikto pieļaujamo augšējo robežu. Lai samazinātu procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu līdz stratēģijā noteiktajam līmenim, vienlaicīgi samazinot arī fiksēto procentu likmju īpatsvaru parāda portfelī, Valsts kase 2005.gada 7.aprīlī noslēdza 9 gadu procentu likmju mijmaiņas darījumu 5 milj. EUR apjomā, piesaistot to daļai no 2004.gadā emitēto eiro obligāciju laidiena. Šī darījuma rezultātā procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods tika samazināts līdz 3,49 gadiem,

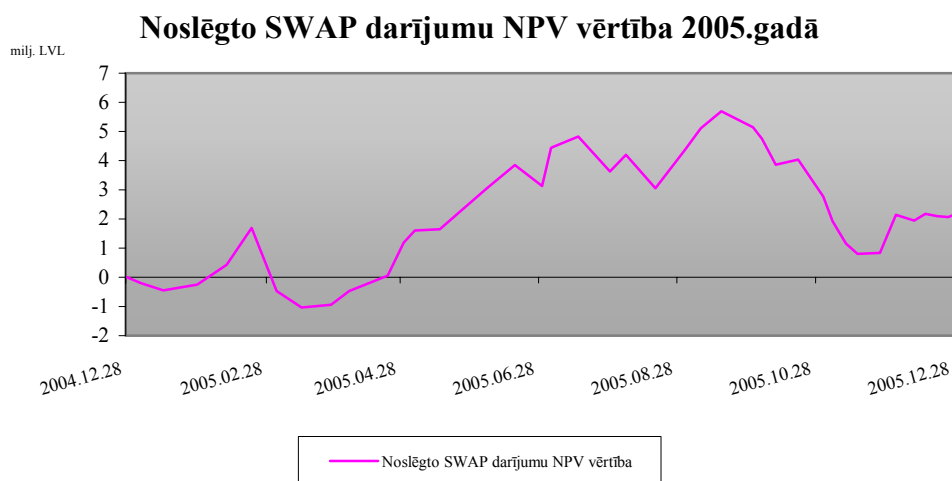
Noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu efektivitāti var atspoguļot divējādi. Pirmkārt, par noslēgta darījuma efektivitāti uzskatāma procentu likmju *SWAP* iespēja "noturēt" *duration* Stratēģijā noteiktajās robežās. Tādā veidā efektivitātei pēc Starptautiskā Grāmatvedības Standarta Nr. 39 ir jābūt robežās no 80% līdz 125%. 2005.gadā noslēgto procentu likmju *SWAP* darījumu efektivitāte vidēji bija 82%-95% robežās (skat.3.attēlu). Tā kā apskatāmā efektivitāte ir tieši saistīta ar Stratēģijā noteikto *duration* rādītāju, 2005.gadā procentu likmju *SWAP* darījumi bija efektīvi, izņemot vienu dienu, kamēr nebija noslēgts otrais procentu likmju mijmaiņas darījums 5 milj. latu apmērā.

IRS SWAP efektivitāte 2005.gadā

3.attēls

Otrs paņēmieni kā mērīt noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu efektivitāti, ir noteikt, cik daudz noslēgtie finanšu instrumenti samazina/palielina parāda apkalpošanas izmaksas.

4.attēls

Noslēgto procentu likmju mijmaiņas (*SWAP*) darījumu NPV vērtība līdz 2005.gada aprīlim bija negatīva (skat.4.attēlu), kas norāda uz iespējamajiem zaudējumiem nākotnē, bet mainoties eiro procentu likmju dinamikai *SWAP* darījumu patiesā vērtība uzlabojās un uz 2005.gada 31.decembri, noslēgto procentu likmju *SWAP* darījumu rezultātā tika plānots parāda apkalpošanas izmaksu samazinājums 1,37 milj. latu apmērā pēc tīrās tagadnes vērtības (līdz darījumu termiņa beigām).

Procentu ieņēmumi par atvasinātajiem finanšu instrumentiem uzskaitīti saskaņā ar uzkrājuma principu. Finanšu bilancē uz 2005.gada 31.decembri uzkrātie procentu ieņēmumi no *SWAP* darījumiem uzrādīti bilances postenī “Uzkrātie ieņēmumi”

Uzkrātie ieņēmumi

Šajā bilances postenī uzrāda iepriekšējos gados un pārskata gadā uzkrātos, bet vēl nesaņemtos ieņēmumus.

Saņemtie īstermiņa noguldījumi

Saskaņā ar likumu “Par budžetu un finanšu vadību” valsts budžeta izpildītājiem attiecībā uz pašvaldību budžetiem, speciālo budžetu, ārvalstu finanšu palīdzību un ES politiku instrumentiem ir tiesības noslēgt vienošanos ar Valsts kasi par iepriekšminēto līdzekļu ieguldīšanu depozīta veidā.

Saņemtie noguldījumi bilancē uzrādīti, nodalot atsevišķi noguldījumu īstermiņa un ilgtermiņa daļas. Saņemto noguldījumu procentu izdevumi uzskaitīti pēc uzkrājuma principa.

Valsts parāds

2005.gada 31.decembrī valsts parāda sastāvā ietvertas īstermiņa, vidēja termiņa valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes, ilgtermiņa obligācijas un eiroobligācijas un aizņēmumi ārvalstu finanšu institūcijām.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri

Valsts emitētās eiroobligācijas finanšu bilancē sākotnēji uzskaitītas to emisijas cenā. Īstermiņa parādzīmes ir valsts vērtspapīri ar dzēšanas termiņu līdz vienam gadam (ieskaitot). Vidēja termiņa parādzīmes ir valsts vērtspapīri ar dzēšanas termiņu no viena gada (neieskaitot) līdz pieciem gadiem (ieskaitot). Ilgtermiņa obligācijas ir valsts parādzīmes ar dzēšanas termiņu virs pieciem gadiem.

Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru īstermiņa un ilgtermiņa daļas bilancē nodalītas un uzrādītas atsevišķi.

Procentu izdevumi par valsts parādzīmēm uzskaitīti saskaņā ar uzkrāšanas principu. Uzkrātie procenti ir iekļauti bilances postenī "Uzkrātie izdevumi".

Aizņēmumi

Aizņēmumi finanšu bilancē uzrādīti no brīža, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijas, atsevišķi nodalot īstermiņa un ilgtermiņa daļu.

Procentu izdevumi par aizņēmumiem uzskaitīti saskaņā ar uzkrāšanas principu. Uzkrātie procenti ir iekļauti bilances postenī "Uzkrātie izdevumi".

Saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību un ES politiku instrumentu līdzekļiem

Saņemtais ES finansējums uzrādīts bilancē kā īstermiņa saistības brīdī, kad naudu no Eiropas Komisijas budžeta saņem Valsts kases valūtas kontā kredītiestādē.

Saistības par fondu sadali

Šajā postenī uzrādītas saistības, kas radušās saņemot līdzekļus, kurus saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto Valsts kase pārdala no attiecīgajiem fondiem. Valsts kasei rodas saistības par fondu līdzekļiem brīdī, kad fondu uzskaites kontos ieskaita pārdalāmos līdzekļus.

Uzkrātie izdevumi

Šajā izdevumu postenī uzrāda uzkrātos izdevumus, kas attiecas uz pārskata gadu un iepriekšējiem gadiem, kuri ir aprēķināti un ir zināmas precīzas to summas, bet nav samaksāti līdz pārskata gada beigām.

Pārējās īstermiņa saistības

Šajā bilances postenī uzrāda īstermiņa saistības, kuras nav klasificētas iepriekšminētajos posteņos.

Ziedojumus un dāvinājumus uzrāda kā pārējās īstermiņa saistības brīdī, kad naudu ieskaita Valsts kases kontā kredītiestādē.

Valsts budžeta iestāžu līdzekļi: speciālā (sociālā) budžeta līdzekļi, ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi, deponētie līdzekļi, citu budžetu līdzekļi; pašvaldību un pašvaldību budžeta iestāžu un kapitālsabiedrību līdzekļu kontu atlikumi 2005.gadā uzrādīti bilances postenī "Pārējās īstermiņa saistības" sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem.

Zembilances aktīvu uzskaitē

Zembilancē reģistrē iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus Valsts kase pilnībā nevar kontrolēt.

Zembilances aktīvu uzskaitē

Zembilancē reģistrē iespējamās saistības, kuri radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus Valsts kase pilnībā nevar kontrolēt.

Galvojumu uzskaitē un novērtēšana

Valsts kase zembilances saistībās iekļauj iespējamo galvojumu saistību summu, kuru nosaka izvērtējot riska faktoru saistībā ar iespējamo izmaksājamo naudas līdzekļu plūsmu.

Likuma par budžetu un finanšu vadību 37.pants nosaka, ka tikai finanšu ministram ir tiesības valsts vārdā gadskārtējā valsts budžeta likuma ietvaros sniegt galvojumus, kas uzliek saistības valsts līdzekļiem Valsts investīciju programmas projektu un komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai, kā arī studiju un studējošo kreditēšanai. Galvojumus sniedz saskaņā ar 2005.gadā 12.jūlijā pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.513 "Galvojumu sniegšanas un uzraudzības kārtība".

Valsts investīciju programmas projektu un komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai kopš 1993.gada ir izsniegti 57 valsts galvojumi.

2005.gadā likumā par valsts budžetu bija paredzēti galvojumi par Latvijas Hipotēku un zemes bankas saistībām Latvijas mikro un mazo uzņēmēju attīstības projektu kreditēšanai 30 milj. latu apmērā un studentu un studējošo kreditēšanai 24,84 milj. latu apmērā. No tiem studentu un studējošo kreditēšanai izsniegti galvojumi 14,12 milj. latu apmērā, bet galvojums par Latvijas Hipotēku un zemes bankas saistībām pārcelts uz 2006.gadu.

Tomēr 2005.gadā izsniegto galvojumu apjoms projektu realizācijai ir pieaudzis, jo 2004.gada 11.februārī starp Dāniju, Igauniju, Somiju, Islandi, Latviju, Lietuvu, Norvēģiju un Zviedriju noslēgts līgums par ZIB un Latvija ar 2005.gada 1.janvāri kļuva par pilntiesīgu ZIB dalībvalsti. Savukārt, lai izpildītu saistības, kas izriet no augstākminētā līguma, noslēgti divi galvojuma līgumi, kas 2004.gada 21.decembrī apstiprināti Ministru kabinetā ar noteikumiem Nr.1052 "Par Galvojuma līgumu starp Latvijas Republiku un ZIB attiecībā uz vides investīciju projektu aizdevumiem un galvojumiem par vides investīciju projektu aizdevumiem saskaņā ar Statūtu 7. un 9.pantu, kuri pievienoti Līgumam par ZIB, kas parakstīts 2004.gada 11.februārī starp Dānijas Karalisti, Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Islandes Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Norvēģijas Karalisti un Zviedrijas Karalisti".

Paskaidrojumi bilances posteņiem

Debitori

Valsts budžeta finanšu bilances kvalitātes nodrošināšanai un 2005.gada un 2004.gada finanšu bilancē ietvertu datu salīdzināšanai bilances postenī "Ilgtermiņa debitori" uzrādīti valsts budžeta pārņemtie a/s "Latvijas Gāze" debitori kā pārņemtie ilgtermiņa aizdevumi – uz 2005.gada 31.decembri Ls 1 449 389 vērtībā un uz 2004.gada 31.decembri Ls 468 355 vērtībā. Salīdzinājumā ar 2004.gadu 2005.gadā ilgtermiņa debitoru summa palielinājusies par 981 034 latiem. Palielinājums izveidojies, jo 2005.gadā pārslēgts līgumi ar SIA "Jūrmalas siltumu" un SIA "Wesemann" (par SIA "Siguldas siltums" parāda atmaksu). Līgums ar SIA "Jūrmalas siltums" pārslēgts ar atmaksas termiņu lielāku par vienu gadu no bilances datuma. Bilances posteņa "Īstermiņa debitori" sastāvā uzrādīta debitoru summa Ls 1 647 694 vērtībā, t.sk.:

- pārņemtie īstermiņa aizdevumi – uz 2005.gada 31.decembri Ls 235 232 vērtībā;
- citas prasības - 2005.gada 31.decembrī Ls 1 412 462 vērtībā, tai skaitā prasības pret kredītiestādēm Ls 1 406 007 vērtībā un prasības par galvojumu procentu un apkalpošanas ieņēmumiem Ls 6 455 vērtībā;

Uz 2004.gada 31.decembri uzrādīta debitoru summa Ls 22 055 97 vērtībā, t.sk.:

- pārņemtie īstermiņa aizdevumi uz 2004.gada 31.decembri Ls 344 165 vērtībā;
- citas prasības uz 2004.gada 31.decembri Ls 21 711 806 vērtībā, t.sk. prasības pret kredītiestādēm par FORWARD darījumiem Ls 21 046 722 vērtībā, par kuriem norēķini veikti 2005.gadā.

Noguldījumi

2005.gada 31.decembrī ieguldījumi ilgtermiņa depozītos ir Ls 13 300 000 vērtībā, nemainoties salīdzinājumā ar 2004.gada 31.decembri.

2005.gada 31.decembrī ieguldījumi īstermiņa depozītos ir Ls 14 886 091 vērtībā, uz 2004.gada 31.decembri ieguldījumi īstermiņa depozītos bija Ls 89 079 382. Īstermiņa depozītu ieguldījumu samazinājums 2005.gadā Ls 74 193 291 vērtībā.

2004.gadā tika veikta aizņemšanās valsts iekšējā finanšu tirgū, kā arī ārējā finanšu tirgū veicot eiroobligāciju emisiju 400 milj. eiro apmērā, lai pārfinansētu 1999. gadā veikto eiroobligāciju emisiju 225 milj. eiro apmērā un daļēji nodrošinātu finansējumu 2005. gada finansēšanas nepieciešamības segšanai. Līdz ar to tika samazināts aizņemšanās apjoms kopējās

finansēšanas nepieciešamības segšanai 2005.gadā un valsts budžeta fiskālā deficīta finansēšana un parāda pārfinansēšana tika nodrošināta samazinoties pieejamo resursu atlikumam uz 2005.gada beigām.

Depozītu izvietojums kredītiestādēs 2004.gada 31.decembrī parādīts gada pārskata 23.pielikumā.

Aizdevumi

Uz 2005.gada 31. decembrim valsts budžeta izsniegto ilgtermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība ir Ls 187 903 886 un to veido šādi ilgtermiņa aizdevumi:

- valsts un pašvaldību budžetiem nacionālajā valūtā Ls 113 404 757 vērtībā;
- valsts un pašvaldību budžetiem ārvalstu valūtā Ls 42 000 637 vērtībā;
- kapitālsabiedrībām nacionālajā valūtā Ls 15 991 447 vērtībā;
- kapitālsabiedrībām ārvalstu valūtā Ls 16 507 045 vērtībā.

Uz 2004.gada 31.decembri valsts budžeta izsniegto ilgtermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība bija Ls 175 115 858.

Ilgtermiņa aizdevumu vērtība 2005.gadā palielinājusies par Ls 12 788 028 salīdzinājumā ar 2004.gadu. Palielinājumu galvenokārt veido izsniegtie ilgtermiņa aizdevumi pašvaldībām un kapitālsabiedrībām 2005.gadā.

Uz 2005.gada 31.decembri valsts budžeta īstermiņa prasības par aizdevumiem uzrādītas Ls 36 716 210 vērtībā, t.sk., izsniegto īstermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība Ls 36 716 210, prasības par procentu, saistību, komisijas u.c. maksājumiem Ls 511 083 vērtībā un tos veido šādi īstermiņa aizdevumi :

- valsts un pašvaldību budžetiem nacionālajā valūtā Ls 21 885 914 vērtībā, t.sk., izsniegto īstermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība Ls 21 885 730, prasības par procentu, saistību, komisijas u.c. maksājumiem Ls 184 vērtībā ;
- valsts un pašvaldību budžetiem ārvalstu valūtā Ls 8 616 974 vērtībā, t.sk., izsniegto īstermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība Ls 8 611 044, prasības par procentu, saistību, komisijas u.c. maksājumiem Ls 5 930 vērtībā;
- kapitālsabiedrībām nacionālajā valūtā Ls 2 767 260 vērtībā, t.sk., izsniegto īstermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība Ls 2 767 260;
- kapitālsabiedrībām ārvalstu valūtā Ls 3 446 062 vērtībā, t.sk., izsniegto īstermiņa aizdevumu atgūstamā vērtība Ls 2 941 093, prasības par procentu, saistību, komisijas u.c. maksājumiem Ls 504 969 vērtībā.

Uz 2004. gada 31.decembri valsts budžeta īstermiņa prasības par aizdevumiem bija Ls 45 880 688 vērtībā.

2005.gadā īstermiņa prasību par aizdevumiem summa samazinājusies par Ls 9 164 478 salīdzinājumā ar 2004.gadu. Samazinājumu galvenokārt veido ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļas atmaksas 2005.gadā.

Gada pārskata 22.pielikumā "Pārskats par valsts aizdevumiem 2005.gadā" apkopoti visi valsts budžeta izsniegtie aizdevumi.

Uzkrātie ieņēmumi

2005.gada 31.decembrī uzkrāto ieņēmumu Ls 3 861 758 vērtībā ietverti:

- uzkrātie procenti depozītu noguldījumiem Ls 427 591 vērtībā;
- aizdevumu uzkrātie procentu ieņēmumi Ls 2 698 787 vērtībā;
- aizdevumu un galvojumu uzkrātie saistību maksājumi Ls 252 127 vērtībā;
- uzkrātie apkalpošanas maksājumi Ls 19 609 vērtībā;
- uzkrātie procenti par kontu atlikumiem Ls 46 347 vērtībā;
- uzkrātie ieņēmumi no atvasinātajiem finanšu instrumentiem Ls 417 297 vērtībā.

2004.gada 31.decembrī uzkrāto ieņēmumu Ls 3 624 530 vērtībā ietverti:

- uzkrātie procenti depozītu noguldījumiem Ls 118 528 vērtībā;

aizdevumu uzkrātie procentu ieņēmumi Ls 3 272 957 vērtībā;
aizdevumu un galvojumu uzkrātie saistību maksājumi Ls 3 904 vērtībā;
un uzkrātie apkalpošanas maksājumi Ls 107 850 vērtībā;
uzkrātie procenti par kontu atlikumiem Ls 99 324 vērtībā;
uzkrātie ieņēmumi no atvasinātajiem finanšu instrumentiem Ls 21 967 vērtībā.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu sastāvā ietverti Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā un kredītiestādēs. Naudas līdzekļu izvietojums kredītiestādēs 2005.gada 31.decembrī ir Ls 54 743 437 vērtībā; Naudas līdzekļu izvietojums kredītiestādēs 2004.gada 31.decembrī bija Ls 66 611 223 vērtībā. Naudas līdzekļu izvietojums kredītiestādēs 2005.gada 31.decembrī parādīts gada pārskata 24.pielikumā.

Budžeta izpildes rezultāts

Budžeta izpildes rezultāts finanšu bilancē uz 2005.gada 31.decembri uzrādīts Ls (1 037 169 608) vērtībā, sekojošos bilances posteņos:

“Iepriekšējo budžeta gadu izpildes rezultāts” Ls (857 822 139) vērtībā un “Budžeta gada izpildes rezultāts” Ls (179 347 469) vērtībā.

Valsts budžeta finanšu bilances kvalitātes nodrošināšanai un 2004.gada bilancē ietverto datu salīdzināšanai finanšu bilancē uz 2005.gada 31.decembri koriģēts bilances postenis “Iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultāts” par Ls (10 991 242), t.sk.:

Ls 41 331 vērtībā par ziedojumu un dāvinājumu atlikumiem;

Ls (11 032 573) vērtībā par VK klientu kontu atlikumiem.

Budžeta izpildes rezultāts finanšu bilancē uz 2004.gada 31.decembrī uzrādīts Ls (868 813 381) vērtībā, sekojošos bilances posteņos:

“Iepriekšējo budžeta gadu izpildes rezultāts” Ls (623 826 193) vērtībā un “Budžeta gada izpildes rezultāts” Ls (244 987 188) vērtībā.

Valsts parāds

2005.gada 31.decembrī valsts parāds ir Ls 955 099 727, t.sk. ilgtermiņa ārvalstu aizņēmumi Ls 102 987 392 vērtībā, emitēto obligāciju un citu vērtspapīru ilgtermiņa daļa Ls 672 453 215 vērtībā, ārvalstu aizņēmumu īstermiņa daļa Ls 12 688 342 vērtībā un emitēto obligāciju un citu vērtspapīru īstermiņa daļa Ls 166 970 778 vērtībā.

2004.gada 31.decembrī valsts parāds bija Ls 974 952 035 vērtībā.

Valsts parāda samazinājumu 2005.gadā galvenokārt veido ārvalstu aizņēmumu pirmstermiņa atmaksas. 2005. gadā pārņemtas VAS “Latvijas Hipotēku un zemes banka” saistības pret Ziemeļu investīcijas banku un Eiropas Padomes Attīstības banku Ls 21 241 949 vērtībā.

Valsts budžeta parāda saistību pārskats sadalījumā pēc kreditora tipa uzrādīts gada pārskata 20.pielikumā.

Valsts parāda sadalījums pa termiņiem un kreditoriem uzrādīts gada pārskata 21.pielikumā.

Valsts iekšējais parāds

Valsts iekšējais parāds 2005.gada 31.decembrī ir Ls 420 704 615 jeb 44 % no kopējā valsts parāda, t.sk.:

emitēto obligāciju un citu vērtspapīru ilgtermiņa daļa Ls 253 733 837;

emitēto obligāciju un citu vērtspapīru īstermiņa daļa Ls 166 970 778

Valsts iekšējais parāds uz 2004.gada 31. decembri bija Ls 422 971 702 jeb 43% no kopējā valsts parāda.

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms 2005.gada 31. decembrī apgrozībā salīdzinājumā ar 2004.gada 31.decembri ir samazinājies par Ls 2 267 087.

Detalizēts sadalījums pēc kreditoriem valsts iekšējam parādam uzrādīts gada pārskata 21.2.pielikumā.

Valsts ārējais parāds

Valsts ārējais parāds 2005.gada 31.decembrī ir Ls 534 395 112 jeb 56 % no kopējā valsts parāda t.sk.:

ārvalstu aizņēmumu ilgtermiņa daļa Ls 102 987 392 vērtībā;

ārvalstu aizņēmumu īstermiņa daļa Ls 12 688 342 vērtībā;

emitētās ilgtermiņa eiroobligācijas Ls 418 719 378 vērtībā.

Valsts ārējais parāds uz 2004.gada 31.decembri bija Ls 551 980 333 jeb 57% no kopējā valsts parāda. 2005.gadā valsts ārējais parāds ir samazinājies par Ls 17 585 221, galvenokārt ārvalstu aizņēmumu pirmstermiņa atmaksas rezultātā.

Detalizēts sadalījums pēc kreditoriem valsts ārējam parādam uzrādīts gada pārskata 21.1.pielikumā.

Saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību un ES politiku instrumentu līdzekļiem

2005.gada 31.decembrī finanšu bilancē uzrādītās saistības par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu līdzekļiem Ls 133 175 810 vērtībā, t.sk.,

saistības par SAPARD programmas līdzekļiem Ls 6 399 374 vērtībā;

saistības par Kohēzijas fonda līdzekļiem Ls 25 618 925 vērtībā;

saistības par PHARE programmu līdzekļiem Ls 11 576 115 vērtībā;

saistības par citiem fondiem Ls 89 581 396 vērtībā.

Salīdzinājumā ar 2004.gada 31.decembrī uzrādītajām saistībām par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu līdzekļiem Ls 127 878 216 vērtībā, 2005.gadā saistības par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu līdzekļiem palielinājušās par Ls 5 297 597.

Saistības par fondu sadali

2005.gada 31.decembrī finanšu bilancē uzrādītās saistības par fondu sadali Ls 4 525 918 vērtībā, t.sk. saistības par iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadali Ls 4 525 918 vērtībā, attiecīgi 2004.gada 31.decembrī saistības par fondu sadali uzrādītās Ls 3 394 768 vērtībā.

Saņemtie īstermiņa noguldījumi

2005.gada 31.decembrī saņemto īstermiņa noguldījumu sastāvā uzrādītās saistības par Akadēmisko programmu aģentūras ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu noguldījumiem Valsts kasē Ls 176 444 vērtībā.

2004.gada 31.decembrī saņemto īstermiņa noguldījumu sastāvā uzrādītās saistības par Akadēmisko programmu aģentūras ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu noguldījumiem Valsts kasē Ls 272 125 vērtībā.

Uzkrātie izdevumi

2005.gada finanšu bilancē uzkrāto izdevumu sastāvā iekļautas saistības par uzkrātiem procentu un saistību izdevumiem emitētajiem vērtspapīriem, overdraftiem un ārvalstu aizņēmumiem.

2005.gada 31.decembrī uzkrāto izdevumu kopējā vērtība ir Ls 20 610 095 un tajā ietverti uzkrātie procentu izdevumi:

emitētajām eiroobligācijām Ls 9 641 104 vērtībā;

valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem Ls 9 684 323 vērtībā;

ārvalstu aizņēmumiem Ls 1 270 764 vērtībā;

overdraftiem Ls 1 vērtībā;

klientu depozītu noguldījumiem Ls 773 vērtībā un uzkrājumi saistību izdevumiem par ārvalstu aizņēmumiem Ls 13 130 vērtībā.

2004.gada 31.decembrī uzkrāto izdevumu kopējā vērtība ir Ls 21 406 402 un tajā ietverti uzkrātie procentu izdevumi:

- emitētajām eiroobligācijām Ls 9 643 793 vērtībā;
- valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm Ls 10 503 347 vērtībā;
- ārvalstu aizņēmumiem Ls 1 235 788 vērtībā;
- overdraftiem Ls 4 vērtībā;
- klientu depozītu noguldījumiem Ls 357 vērtībā un uzkrājumi saistību izdevumiem par ārvalstu aizņēmumiem Ls 23 113 vērtībā.

Pārējās īstermiņa saistības

2005.gada 31.decembrī finanšu bilancē uzrādītās pārējās īstermiņa saistības Ls 238 090 078 vērtībā, t.sk., Valsts kases saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem VK kontos Ls 235 372 757 (VSAA kontu atlikumi - Ls 172 079 356; Statistikas pārvaldes kontu atlikumi - Ls 649 361; pašvaldību un citu iestāžu kontu atlikumi - Ls 59 791 531; ziedojumu un dāvinājumu kontu atlikumi - Ls 2 852 509), saistības pret Valsts kases klientiem par 2005.gadā Valsts kasē iesniegtajiem klientu maksājumiem, par kuriem norēķini ar saņēmējiem veikti 2006.gadā Ls 561 161 vērtībā un citas saistības Ls 2 156 160 vērtībā.

2004.gada 31.decembrī finanšu bilancē uzrādītās pārējās īstermiņa saistības Ls 157 045 842 vērtībā, t.sk., Valsts kases saistības pret Valsts kases klientiem par 2004.gadā Valsts kasē iesniegtajiem klientu maksājumiem, par kuriem norēķini ar saņēmējiem veikti 2005.gadā Ls 1 257 727 vērtībā, par Valsts kases klientu kontu atlikumiem VK kontos Ls 155 461 991 vērtībā un citas saistības Ls 326 124 vērtībā.

Aizdevumu norakstīšana

Valsts budžeta prasībās iekļautas arī prasības par līdzekļiem, kas aizdoti Pasaules Bankas "Izglītības kvalitātes reformas un izmaksu efektivitātes palielināšanas skolai" sistēmas attīstības projekta ietvaros. Līguma nosacījumi paredz, ka aizdevuma saņēmējam nebūs jāatmaksā tā daļa no aizdevuma summas, kas izlietota atbilstoši noteiktajam mērķim. Neatkarīgi no atmaksu saņemšanas vai aizdevuma prasību norakstīšanas, valsts parāds Pasaules Bankai jāatmaksā līgumā paredzētajos termiņos un vērtībā. 2005.gada laikā norakstīti aizdevumi Pasaules Bankas "Izglītības kvalitātes reformas un izmaksu efektivitātes palielināšanai skolai" ietvaros Ls 1 321 961 vērtībā.

Saskaņā ar likuma "Par valsts budžetu 2005.gadam" 25.panta 1.daļu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā dzēsti aizdevumi Ls 6 166 389 vērtībā likvidētajiem uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām). Summas, kuras gada laikā norakstītas no aizdevuma kopējās vērtības, gada pārskata 22.pielikumā uzrādītas kā citas plūsmas.

Zebilances prasības

Zebilances prasībās uz 2005.gada 31.decembri uzrādītas prasības pret valsts pamatbudžeta iestādēm par aizdevumu pamatsummām Ls 17 294 831 vērtībā un prasības pret a/s "Parex banka" par Ekonomikas ministrijas ieguldījumu AS "Latvijas gāzes" akcijās Ls 1 126 vērtībā.

Zebilances saistības

Zebilances saistībās uz 2005.gada 31.decembri uzrādīti uzkrājumi iespējamām saistībām, izvērtējot riska faktoru par iespējamām no līgumiem izrietošām saistībām galvojumu Ls 23 531 264 vērtībā un saistības pret Ekonomikas ministriju par vērtspapīru kontā ieguldītajām akcijām Ls 1 126 vērtībā.

Finanšu bilances pielikumi

Paskaidrojumi valsts finanšu bilancei uzrādīti no 20. līdz 24.pielikumam.

Papildus informācija, kura tieši neattiecas uz 2005.gada finanšu bilances atlikumiem, ietverta no 25. līdz 28.pielikumam:

24.pielikumā “Pašvaldību naudas līdzekļu, to ekvivalentu un depozītu atlikums uz 2005.gada 31.decembri”, t.sk., naudas līdzekļu atlikumi Valsts kases kontos;

25.pielikumā “Valsts ārējo aizņēmumu izmaksu, atmaksu un apkalpošanas izdevumu prognoze (2006. - 2010.gadam)” un 27.pielikumā “Valsts neatmaksāto aizdevumu saraksts uz 2005.gada 31.decembri”, atbilstoši likuma “Likums par budžetu un finanšu vadību” 31.pantā noteiktajam uzrāda neatmaksāto valsts parādu un maksājumus, kas saskaņā ar parāda saistībām veikti kārtējā gadā un pēdējos trijos gados un ikgadējās parāda saistības attiecībā uz pieciem turpmākajiem gadiem;

28.pielikumā “Valsts izsniegto galvojumu saraksts uz 2005.gada 31.decembri” uzrāda valsts vārdā izsniegtos galvojumus, kā arī darījumus sakarā ar valsts galvojumu saistībām.

30.06.2006.

3686

Irēna Šuksta

7094210, irena.suksta@kase.gov.lv